

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. septembra 2015

Povzetek

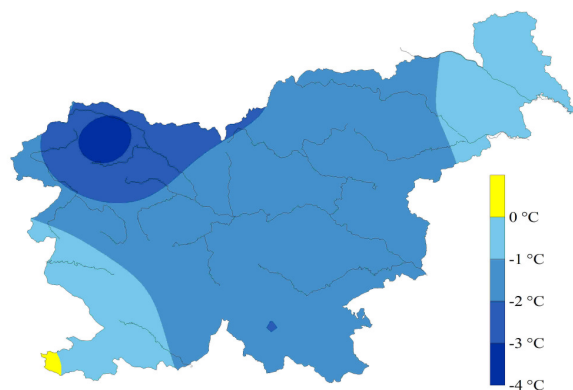
Ob koncu zadnje dekade septembra se zaključilo letošnje vegetacijsko obdobje. Zaznamovali so ga številni vročinski valovi, močno izhlapevanje, občasni sušni in vročinski stres. Na obalnem območju so sušne razmere prerasle v hudo sušo. Čeprav je bilo sonca v zadnji septembrski dekadi manj kot običajno, so vremenske razmere večji del dekade omogočale spravilo kmetijskih pridelkov in pripravo tal za ozimno setev. Končala se je tudi trgateg. Vinogradniki pričakujejo vinski letnik, ki so mu vremenske razmere preteklega poletja vtisnile pečat odlične kvalitete.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V zadnji septembrski dekadi se je močno ohladilo, predvsem zadnji dnevi meseca so bili zelo hladni ter vetrovni. Povprečna dekadna temperatura zraka je bila v večjem delu države za vsaj 2 °C nižja od običajnih vrednosti. Okrog normalnih vrednosti pa so se gibale temperature zraka v Pomurju, na Goriškem in Obali. Najvišje dnevne temperature zraka so se gibale od okrog 20 °C na Koroškem, do 24 °C na Goriškem, medtem ko so se najvišje vrednosti v Zgornjesavski dolini gibale okrog 18 °C, na Obali pa do 24,5 °C. Najnižje temperature zraka pa so se v višje ležečih krajih na zadnji dan meseca spustile tudi pod ničlo. V večjem delu Slovenije so bili zabeleženi trije deževni dnevi. Okrog 30 mm dežja so zabeležili na Notranjskem, od 40 do okrog 70 mm v vzhodni Sloveniji, na Gorenjskem in v osrednji Sloveniji, od 30 do 53 mm na Obali ter na severozahodu Slovenije več kot 70 mm. Odstopanje padavin je bilo v južni in vzhodni Sloveniji nad dolgoletnim povprečjem, največ, več kot 80 % nad povprečjem je bila količina dežja v Pomurju. Manj dežja kot običajno pa je padlo na zahodu, predvsem na Goriškem, Gorenjskem, v delu bovškega in zgornjesavskega območja. Sonce s svojimi žarki to dekada ni bilo radodarno. Sijalo je le od 28 ur na Koroškem do okrog 50 ur na Goriškem, kar je krepko pod običajnimi vrednostmi. V večjem delu zahodne Slovenije je sonce sijalo vsaj 70 % običajnih sončnih ur, v vzhodnem in severnem delu države pa je bilo takih ur za od 50 do 70 % povprečnih vrednosti.

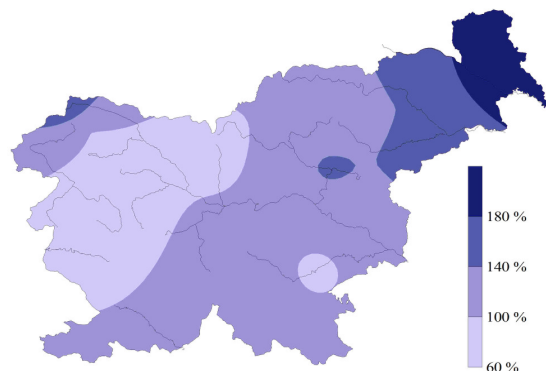
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	15,5	23,9	6,5
Portorož let.	16,8	24,5	8,9
Ljubljana	13,3	20,9	7,0
Novo mesto	13,0	23,9	5,6
Celje	12,0	22,0	3,5
Maribor let.	13,1	23,5	4,6
Murska Sobota	13,2	23,4	3,9
Rateče	8,6	18,2	-0,2
Slovenj Gradec	10,9	19,8	2,4

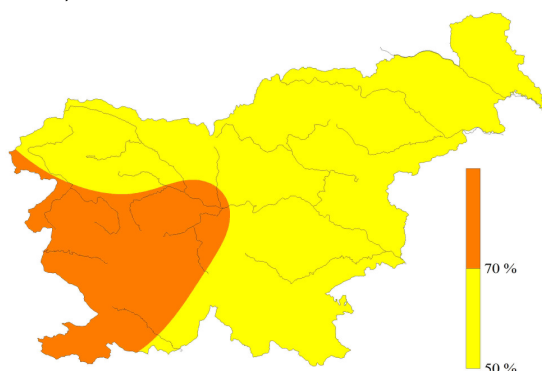
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	38,0	6	4
Portorož let.	52,7	7	3
Ljubljana	55,5	7	3
Novo mesto	37,7	7	3
Celje	54,1	7	3
Maribor let.	48,6	7	3
Murska Sobota	57,4	8	2
Rateče	103,2	7	3
Slovenj Gradec	44,1	6	4

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	49,6	11,1
Portorož let.	46,5	10,8
Ljubljana	36,3	10,4
Novo mesto	26,4	10,5
Celje	29,4	9,9
Maribor let.	41,9	10,3
Murska Sobota	31,1	8,1
Rateče	35,7	9,9
Slovenj Gradec	28,0	10,3

TEMPERATURA TAL

Povprečna dekadna temperatura tal v globini 5 in 10 cm je bila na severovzhodu in v osrednji Sloveniji med 19 in 21 °C, na Obali in Goriškem pa med 22 in 23 °C. V primerjavi s povprečjem so bila tla od 2 pa tudi do več kot 4 °C toplejša. V prvih dneh dekadne so se tla v globini 5 cm še ogrela do skoraj 30 °C na Primorskem, drugod po državi so se maksimalne temperature tal gibale med 24 in 27 °C, globlje v tleh (10 cm), so bile maksimalne temperature za od 2 do 4 °C nižje. Ob ohladitvi v drugi polovici dekadne so ohladila tudi tla. Najnižje temperature tal so na mariborskem območju padle do skoraj 13 °C drugod so bile med 14 in 17 °C. V globini 10 cm so bile minimalne temperature tal za stopinjo do dve višje od minimalnih temperatur v globini 5 cm.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

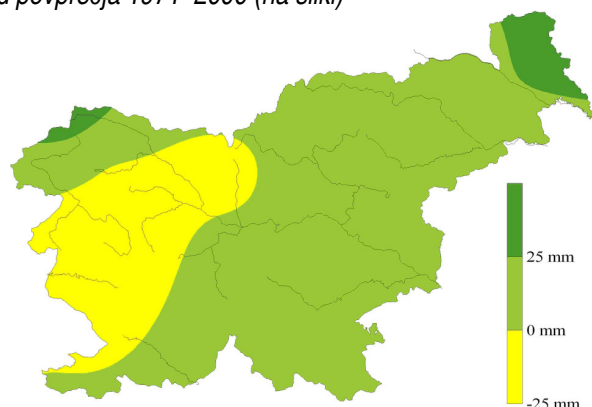
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	22,5	2,9	15,5	29,4	22,4	2,6	17,0	26,8
Portorož let.	22,6	3,1	14,7	28,2	22,9	2,8	16,8	26,2
Ljubljana	19,8	2,5	14,8	26,4	19,7	2,2	15,9	22,5
Celje	19,7	3,3	14,5	24,0	19,6	2,8	15,7	22,2
Maribor let.	20,2	3,4	13,5	25,8	20,0	2,9	15,3	23,0
Murska Sobota	20,8	4,3	17,2	27,3	20,6	3,8	18,0	24,5

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Nizko izhlapevanje in dovolj padavin sta se odrazila v pozitivni vodni bilanci po vsej državi. Od 10 do 30 mm je bilo vodnega presežka na Obali, Goriškem, Dolenjskem in v Podravju, drugod do 40 mm, v Zgornjesavski dolini pa okrog 90 mm. Vrednosti dekadnega izhlapevanja so bile od 12 mm na Koroškem do 25 mm na Goriškem ter 34 mm na Obali. Vodna bilanca je bila v primerjavi s povprečjem pozitivna v večjem delu Slovenije, vodni primanjkljaj pa so beležili predvsem na Goriškem, Gorenjskem ter v delu Bovškega in Obale.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	12,9	25,1	0
Portorož let.	18,8	33,9	1
Ljubljana	38,0	17,5	0
Novo mesto	22,7	15,0	0
Celje	37,6	16,5	0
Maribor let.	25,0	23,6	0
Murska Sobota	36,7	20,7	0
Rateče	89,5	13,7	0
Slovenj Gradec	32,3	11,8	0

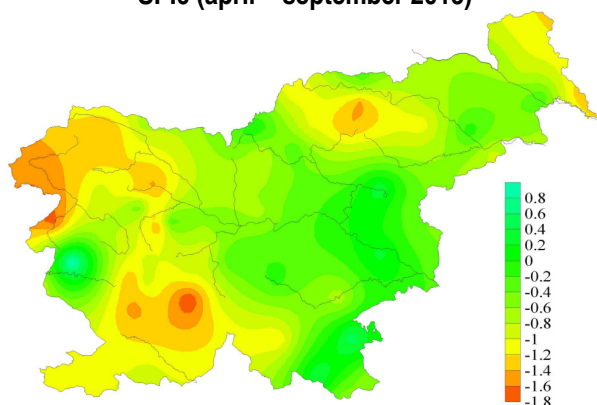
STANJE RASTLIN

Ob koncu zadnje dekade septembra se je končalo letošnje vegetacijsko obdobje. Zaznamovali so ga številni vročinski valovi, visoko izhlapevanje, večinoma podpovprečna količina padavin in občasne sušne razmere, ki so na obalnem območju prerasle v hudo sušo. Na obalnem območju je bil primanjkljaj vode celo vegetacijsko obdobje na ravni ekstremne suše. V vegetacijskem obdobju je znašal kar 560 mm. Padavine niso mogle nadomestiti potencialno izhlapele vode niti v nekaterih drugih območjih Slovenije. Tako je bil v severovzhodni Sloveniji vegetacijski primanjkljaj vode 262 mm, na mariborskem območju 188 mm in na novomeškem območju 116 mm. Kljub velikemu primanjkljaju so bile padavine dokaj enakomerno razporejene, obdobja močnejšega vodnega primanjkljaja pa kratkotrajnejša. Le ponekod na severovzhodu so močnejše padavine nastopile šele v zadnjem mesecu vegetacijskega obdobja. Pravo nasprotje je bilo stanje v osrednji Sloveniji, kjer je vodna bilanca pokazala le okoli 20 mm vodnega presežka in na Goriškem, kjer je bila skoraj uravnotežena. Ob koncu dekade je stanje tal omogočalo spravilo pridelkov, brez nevarnosti prevelikega zbijanja tal in pripravo tal za jesensko setev, ki bo, če bodo vodne razmere tal ugodne, potekala v prihodnjih dveh dekadah. Oljna repica je razvila četrti list. V osrednji Sloveniji so ozimni ječmen marsikje že posejali ob koncu dekade.

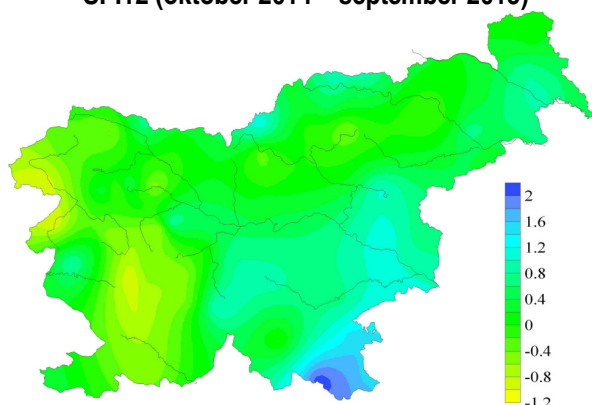
IZGLEDI ZA SUŠO

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI6 (april – september 2015)

SPI12 (oktober 2014 – september 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 7. 10. 2015

SLOVENDA	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	dež	dež		plohe	dež
Tmax [°C]	15	17	17	13	10
Tmin [°C]	13	12	10	10	9
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	< 7	7 .. 18	< 7	18 .. 36	18 .. 36

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/> pod povezavami *Vreme podrobneje / Modelska napoved / Verjetnostna napoved - 10 dni*